МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Протокол 15.10 № 8

Голова вченої ради
чл.-кор. НАМН України
професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕДИЧНОГО ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВА. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ГАЛУЗІ БІОЛОГІЇ»

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Галузі знань: E – Природничі науки, математика та статистика
I – Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальності: E1 – Біологія та біохімія
I1 – Стоматологія
I2 – Медицина
I3 – Педіатрія
I6 – Технології медичної діагностики та лікування
I8 – Фармація
I9 – Громадське здоров'я

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Навчальна дисципліна за планом ОНП: «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень у галузі охорони здоров'я та галузі біології»

Вибіркова навчальна дисципліна

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна

Кафедра педагогіки, психології та медичного і фармацевтичного права

Київ – 2025

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в аспірантурі та поза аспірантурою в НУОЗ України імені П. Л. Шупика за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я **«Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології»** розроблена на підставі відповідних освітньо-наукових програм за третім освітньо-науковим рівнем, на підставі положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів МОЗ України та МОН України, Статуту Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, затвердженого наказом МОЗ України від 10.02.2021 № 225, Положення про організацію освітнього процесу в НУОЗ України імені П. Л. Шупика, затвердженого вченою радою НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 7 від 11.09.2024) та уведеного в дію наказом ректора НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 12.09.2024 № 3530, та інших нормативних актів, науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (завідувач кафедри: доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор В. В. Краснов); обговорена та схвалена на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 9 від 06 жовтня 2025 р.); погоджена на засіданні вченої ради медичного факультету НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 8__ від ___08 жовтня 2025 р.).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Мінцер О. П. – завідувач кафедри природничих наук, інформаційних технологій та філософії НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор.
2. Савельчук І. Б. - професорка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (м. Київ), докторка педагогічних наук, професорка.

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

№ п.п.	ПІБ	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада
Голова проектної групи				
1.	Краснов Володимир Володимирович	доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук	професор	завідувач кафедри
Члени проектної групи				
2.	Казміренко Вячеслав Петрович	доктор психологічних наук	професор	професор кафедри
3.	Інжиєвська Леся Анатоліївна	кандидат психологічних наук	доцент	доцент кафедри
4.	Костюк Олена Іванівна	кандидат психологічних наук	-	старший викладач кафедри
5.	Юрковська Лідія Геннадіївна	-	-	старший викладач кафедри
6.	Ангелова Сусана Олегівна	-	-	старший викладач кафедри

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика (протокол № 9 від 06 жовтня 2025 р.).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в аспірантурі та поза аспірантурою в НУОЗ України імені П. Л. Шупика **«Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології»** є освітньо-методичним документом, що визначає зміст навчання та встановлює вимоги до обсягу й рівня професійної підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Дисципліна призначена для здобувачів третього рівня вищої освіти у галузях знань охорона здоров'я та соціальне забезпечення або природничі науки, математика та статистика за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я.

Мета. Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я або галузі біології проводиться з метою формування нових та поглиблення існуючих у вказаних категорій слухачів науково-організаційних компетентностей в галузі охорони здоров'я та галузі біології, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей, а також отримання ними нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії в галузі охорони здоров'я та галузі біології в контексті реалізації вимога чинного медичного та фармацевтичного законодавства, проведення реформи галузі охорони здоров'я, відповідно до постійно зростаючих вимог державних освітніх стандартів, вимог системи якості підготовки медичних (фармацевтичних) кадрів, а також виходячи із актуальних організаційних та правових проблем здійснення медичної (фармацевтичної) діяльності та наукової діяльності в галузі біології.

Вказана мета є складовою формування у аспірантів інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної (фармацевтичної) діяльності та професійної діяльності в галузі біології, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охороні здоров'я та в галузі біології на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних організаційних, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей (знань, вмінь і навичок), необхідних здобувачам освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я або галузі біології для належного вирішення окремих питань підготовки та здійснення наукових досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства України, міжнародно-правових та європейських правових стандартів у сфері охорони здоров'я, а також підвищення їх загального рівня правової та наукової культури.

Робоча програма підготовки здобувачів (аспірантів) з вибіркової навчальної дисципліни **«Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології»** розрахована на 3 кредити (90 год.). Програма побудована за системою блоків з врахуванням міждисциплінарного підходу.

Основними блоками є 3 змістових розділи програми з навчальної дисципліни, а саме:

1. Актуальні питання медичного права (1 кредит, 30 годин);
2. Актуальні питання фармацевтичного права (1 кредит, 30 годин);
3. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології (1 кредит, 30 годин).

Для полегшення орієнтації у програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, відповідні змістові елементи закодовано.

Навчальний план дисципліни визначає тривалість навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів робочої програми.

Для виконання даної програми навчальним планом передбачено традиційні види занять: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Теоретична підготовка передбачає відвідування лекцій та активну участь у семінарських, практичних заняттях. На практичних та семінарських заняттях слухачі навчальної дисципліни під керівництвом викладача опановують практичні навички з самостійного вирішення типових завдань з грамотним використанням правового термінологічного апарату; формують основи організаційних, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей із самостійної реалізації (дотримання, виконання, використання) окремих міжнародно-правових стандартів, положень чинного законодавства України, рекомендацій сучасних доктринальних та методичних джерел у сфері медичної (фармацевтичної) наукової та науково-практичної діяльності.

Робоча програма включають освітню, наукову та практичну складові, охоплюючи увесь необхідний обсяг організаційних, медико-правових та фармацевтично-правових правових компетентностей, що мають бути сформовані у здобувачів (аспірантів) за результатами вивчення даної навчальної дисципліни.

Під час розробки робочої програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» враховано актуальні завдання з підвищення загальної якості освітнього процесу у системі вищої освіти галузі охорони здоров'я та галузі біології, зокрема:

- розширення можливостей доступу здобувачів (аспірантів) до якісної фахової освіти;
- врахування в процесі навчання індивідуальних потреб та можливостей здобувачів (аспірантів);
- опанування здобувачами (аспірантами) навичок самостійної роботи, зокрема з міжнародно-правовими та національними правовими джерелами;

- підвищення ефективності підготовки завдяки застосуванню сучасних інформаційних і комунікаційних засобів.

Робоча програма навчальної дисципліни доповнена переліком компетентностей, якими мають оволодіти здобувачі (аспіранти) за результатами вивчення даної навчальної дисципліни, переліком примірних тематичних напрямків самостійної роботи, переліком примірних питань підсумкового контролю, списком рекомендованих нормативно-правових та доктринальних джерел.

Для виявлення рівня сформованості відповідних компетентностей у здобувачів (аспірантів), після кожного розділу програми проводиться проміжний контроль знань за рахунок годин, передбачених на семінарських заняттях.

Для контролю самостійної роботи аспірантів та з врахуванням вимог щодо наукової складової підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії робочою програмою передбачається виконання здобувачами (аспірантами) самостійних проектів (оглядів джерел, мультимедійних та інших презентацій, відео-повідомлень тощо) з подальшим контролем їх виконання. Конкретні види завдань самостійної роботи, їх розподіл між здобувачами (аспірантами), строки, форми, порядок їх виконання та подання на кафедру з метою перевірки та контролю визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри, які забезпечують освітній процес за даною навчальною дисципліною, в межах затверджених розкладів занять для аспірантів (здобувачів) очної (денної, вечірної) та заочної форм навчання.

Для визначення рівня засвоєння програми навчальної дисципліни передбачено підсумковий контроль – залік (2 години). Для визначення рівня академічної успішності здобувачів (аспірантів) в процесі та за результатами опанування даної навчальної дисципліни застосовується система оцінювання, затверджена для використання у НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна денна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих науково-організаційних компетентностей в галузі охорони здоров'я та галузі біології, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей, а також отримання нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії в галузі охорони здоров'я та галузі біології в контексті реалізації вимога чинного медичного та фармацевтичного законодавства, проведення реформи галузі охорони здоров'я тощо як складової формування інтегральної компетенції – – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної (фармацевтичної) діяльності та професійної діяльності в галузі біології, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охороні здоров'я та в галузі біології на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: здобувачі, які навчаються в аспірантурі та поза аспірантурою за очною денною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	*Кількість годин* аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	**3**	**90**	**68**	**20**	**24**	**24**	**22**
01.	Актуальні питання медичного права.	1	30	24	8	8	8	6
02.	Актуальні питання фармацевтичного права.	1	30	22	6	8	8	8
03.	Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	1	28	20	6	8	6	8
	Залік		2	2	–	–	2	–
РАЗОМ		**3**	**90**	**68**	**20**	**24**	**24**	**22**

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна вечірня форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих науково-організаційних компетентностей в галузі охорони здоров'я та галузі біології, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей, а також отримання нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії в галузі охорони здоров'я та галузі біології в контексті реалізації вимога чинного медичного та фармацевтичного законодавства, проведення реформи галузі охорони здоров'я тощо як складової формування інтегральної компетенції – – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної (фармацевтичної) діяльності та професійної діяльності в галузі біології, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охороні здоров'я та в галузі біології на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: здобувачі, які навчаються в аспірантурі та поза аспірантурою за очною вечірньою формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	*Кількість годин*				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	**3**	**90**	**44**	**14**	**14**	**16**	**46**
01.	Актуальні питання медичного права.	1	30	16	6	4	6	14
02.	Актуальні питання фармацевтичного права.	1	30	14	4	6	4	16
03.	Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	1	28	12	4	4	4	16
	Залік		2	2	–	–	2	–
РАЗОМ		**3**	**90**	**44**	**14**	**14**	**16**	**46**

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (заочна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих науково-організаційних компетентностей в галузі охорони здоров'я та галузі біології, медико-правових та фармацевтично-правових компетентностей, а також отримання нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії в галузі охорони здоров'я та галузі біології в контексті реалізації вимога чинного медичного та фармацевтичного законодавства, проведення реформи галузі охорони здоров'я тощо як складової формування інтегральної компетенції – – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної (фармацевтичної) діяльності та професійної діяльності в галузі біології, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охороні здоров'я та в галузі біології на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: здобувачі, які навчаються в аспірантурі та поза аспірантурою за заочною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	*Кількість годин* аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	**3**	**90**	**22**	**6**	**8**	**8**	**68**
01.	Актуальні питання медичного права.	1	30	8	2	4	2	22
02.	Актуальні питання фармацевтичного права.	1	30	6	2	2	2	24
03.	Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології	1	28	6	2	2	2	22
	Залік		2	2	–	–	2	–
РАЗОМ		**3**	**90**	**22**	**6**	**8**	**8**	**68**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна денна, очна вечірня та заочна форма навчання) за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Код розділу	Назва розділу	Перелік загальних та фахових компетенцій
01.	**Актуальні питання медичного права.**	
01.01.	Загальноправова характеристика медичного права як комплексної галузі права. Предмет, метод, структура та джерела галузі медичного права. Місце і роль медичного права у системі права України.	**Загальнонаукові (філософські) компетентності:** - здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень; - здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки; - здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливлюють та запобігають проявам академічного плагіату. **Загальнопрофесійні компетентності:** - здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою та з використанням актуальної медико-правової термінології. **Дослідницькі компетентності:** - здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; - здатність по самостійного проведення наукового та патентного пошуку з врахуванням вимог чинного законодавства України; - здатність застосовувати окремі сучасні інформаційно-правові технології у науковій діяльності; - здатність до управління науковими проектами, виходячи з вимог чинного законодавства України; - здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в юридичних джерелах, розрізнення міжнародно-правових, європейських та національних правових джерел; - здатність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих
01.02.	Медичне право як наука: поняття, предмет, методологія досліджень. Сучасні підходи до праворозуміння як основа медико-правових знань. Генеза медико-правових знань в Україні.	
01.03.	Медичне право як навчальна дисципліна. Актуальні питання розвитку медичного права в Україні. Медичне право у зарубіжних країнах. Медико-правові порівняльні дослідження. Актуальні питання вдосконалення законодавства України у сфері охорони здоров`я.	
01.04.	Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров`я. Конституційно-правові засади охорони здоров`я в Україні.	
01.05.	Європейські регіональні стандарти у сфері охорони здоров`я. Загальноправова характеристика законодавства України у сфері охорони здоров`я.	
01.06.	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин: поняття, будова, види. Поняття та основні елементи правового статусу пацієнта. Поняття та основні елементи правового статусу медичного працівника.	
01.07.	Механізм забезпечення прав і свобод суб'єктів медичних правовідносин в Україні. Актуальні питання правового становища суб'єктів медичних правовідносин в Україні.	
01.08.	Професійні правопорушення медичних працівників: поняття, ознаки, склад, види.	
01.09.	Загальноправова характеристика юридичної відповідальності медичних працівників.	

	Основні види (кримінальна, адміністративна, цивільна та дисциплінарна) юридичної відповідальності медичних працівників. Актуальні питання юридичної відповідальності медичних працівників за професійні правопорушення.	результатів з огляду на чинне законодавство України; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, враховуючи вимоги чинного законодавства. **Аналітичні компетентності:** - здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства; - здатність до формулювання ідей, концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування; - здатність до включення нових висновків в існуючі знання. **Мовні компетентності:** - здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологію, а також, за необхідності, медико-правовою термінологією. **Комунікативні компетентності:** - здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною мовою та з використанням, за необхідності, правничої термінології; - здатність ефективно використовувати окремі навички риторики, зокрема, влучно використовувати та демонструвати знання чинного законодавства; - здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну (а також юридичну) лексику та методи. **Особистісні компетентності:** - здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку; - здатність працювати автономно; - здатність бути критичним і самокритичним; - здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання; - здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Етичні компетентності:** - здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. **Управлінські компетентності:** - здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.
01.10.	Правове регулювання управління системою охорони здоров`я	
01.11.	Особливості надання окремих видів медичної допомоги за законодавством України. Правове забезпечення охорони дитинства в Україні. Правове регулювання сімейної медицини в Україні.	
01.12.	Правові аспекти експертної діяльності у сфері охорони здоров`я.	
01.13.	Актуальні питання правового регулювання основних видів медичної діяльності в Україні.	
01.14.	Юридична техніка нормопроєктування. Актуальні питання вдосконалення законодавства України у сфері охорони здоров`я.	
02.	**Актуальні питання фармацевтичного права.**	
02.01.	Фармацевтичне право та фармацевтичне законодавства: основні підходи до розуміння, будова, система джерел, місце і роль у правовій системі України.	**Загальнонаукові (філософські) компетентності:** - здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень; - здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки; - здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування,
02.02.	Правове забезпечення основних етапів життєвого циклу лікарських засобів.	
02.03.	Гармонізація фармацевтичного законодавства з європейськими нормами. Регулювання фармацевтичної діяльності в державах ЄС.	

02.04.	Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації.	проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливлюють та запобігають проявам академічного плагіату. **Загальнопрофесійні компетентності:** - здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою та з використанням актуальної медико-правової термінології. **Дослідницькі компетентності:** - здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; - здатність по самостійного проведення наукового та патентного пошуку з врахуванням вимог чинного законодавства України; - здатність застосовувати окремі сучасні інформаційно-правові технології у науковій діяльності; - здатність до управління науковими проектами, виходячи з вимог чинного законодавства України; - здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в юридичних джерелах, розрізнення міжнародно-правових, європейських та національних правових джерел; - здатність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів з огляду на чинне законодавство України; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, враховуючи вимоги чинного законодавства. **Аналітичні компетентності:** - здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства; - здатність до формулювання ідей, концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування; - здатність до включення нових висновків в існуючі знання. **Мовні компетентності:** - здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологію, а також, за необхідності, медико-правовою термінологією. **Комунікативні компетентності:** - здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною мовою та з використанням, за необхідності, правничої термінології; - здатність ефективно використовувати окремі навички риторики, зокрема, влучно використовувати та демонструвати знання чинного законодавства;
02.05.	Поняття та види суб`єктів фармацевтичних правовідносин.	
02.06.	Актуальні питання правового становища суб’єктів фармацевтичних правовідносин в Україні.	
02.07.	Правові механізми ліцензування фармацевтичної діяльності.	
02.08.	Правове забезпечення стандартизації та сертифікації лікарських засобів.	
02.09.	Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.	
02.10.	Державний та громадський контроль у сфері обігу лікарських засобів.	
02.11.	Актуальні питання юридичної відповідальність за правопорушення щодо виробництва, зберігання, транспортування та реалізації лікарських засобів.	
02.12.	Актуальні питання вдосконалення фармацевтичного законодавства. Систематизація фармацевтичного законодавства України.	

		- здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну (а також юридичну) лексику та методи. **Особистісні компетентності:** - здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку; - здатність працювати автономно; - здатність бути критичним і самокритичним; - здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання; - здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Етичні компетентності:** - здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. **Управлінські компетентності:** - здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.
03.	**Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології.**	
03.01.	Правове забезпечення наукової та науково-технічної діяльності в Україні.	**Загальнонаукові (філософські) компетентності:** - здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень; - здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки; - здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливлюють та запобігають проявам академічного плагіату. **Загальнопрофесійні компетентності:** - здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою та з використанням актуальної медико-правової термінології. **Дослідницькі компетентності:** - здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; - здатність по самостійного проведення наукового та патентного пошуку з врахуванням вимог чинного законодавства України; - здатність застосовувати окремі сучасні інформаційно-правові технології у науковій діяльності; - здатність до управління науковими проектами, виходячи з вимог чинного законодавства України; - здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в юридичних джерелах, розрізнення міжнародно-правових, європейських та національних правових джерел; - здатність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового
03.02.	Правові основи міжнародного співробітництва в галузі науки і техніки.	
03.03.	Правовий статус суб'єктів наукової діяльності в галузі охорони здоров'я: поняття, будова, види.	
03.04.	Права і обов'язки наукового керівника та дисертанта-здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.	
03.05.	Правові механізми підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня докторів філософії в аспірантурі та поза аспірантурою.	
03.06.	Академічна мобільність, фондрейзинг та інші форми забезпечення якості дисертаційних досліджень.	
03.07.	Порядок присудження та скасування рішення про присудження ступеня доктора філософії.	
03.08.	Актуальні питання оприлюднення результатів дисертаційного дослідження.	
03.09.	Наукометричні бази та наукометричні фахові видання.	
03.10.	Актуальні питання профілактики і подолання конфліктів у взаємодії наукового керівника та дисертанта-здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.	
03.11.	Проблеми медіації у закладах вищої освіти та наукових установах.	
03.12	Актуальні питання юридичної відповідальності у сфері наукової та науково-технічної діяльності. Юридична та інші види соціальної відповідальності у	

	сфері наукової та науково-технічної діяльності.	значення та потенційних наслідків отриманих результатів з огляду на чинне законодавство України; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, враховуючи вимоги чинного законодавства. **Аналітичні компетентності:** - здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства; - здатність до формулювання ідей, концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування; - здатність до включення нових висновків в існуючі знання. **Мовні компетентності:** - здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологію, а також, за необхідності, медико-правовою термінологією. **Комунікативні компетентності:** - здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною мовою та з використанням, за необхідності, правничої термінології; - здатність ефективно використовувати окремі навички риторики, зокрема, влучно використовувати та демонструвати знання чинного законодавства; - здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну (а також юридичну) лексику та методи. **Особистісні компетентності:** - здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку; - здатність працювати автономно; - здатність бути критичним і самокритичним; - здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання; - здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Етичні компетентності:** - здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. **Управлінські компетентності:** - здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ПЕРЕЛІК
ПРИМІРНИХ ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМКІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

№ з/п	Примірний тематичний напрямок
1	Реалізація у науковій і практичній медичній та фармацевтичній діяльності міжнародно-правових стандартів у галузі охорони здоров'я та галузі біології.
2	Реалізація у науковій і практичній медичній та фармацевтичній діяльності європейських регіональних стандартів у галузі охорони здоров'я та галузі біології.
3	Реалізація у науковій і практичній медичній та фармацевтичній діяльності конституційно-правових засад охорони здоров`я в Україні.
4	Реалізація у науковій і практичній медичній та фармацевтичній діяльності вимог чинного законодавства України у галузі охорони здоров'я та галузі біології.
5	Використання професійних права та виконання професійних обов'язків медичного та фармацевтичного працівника згідно з вимогами чинного законодавства.
6	Забезпечення в рамках професійної діяльності фахівців галузі охорони здоров'я дотримання прав, свобод і законних інтересів пацієнтів.
7	Використання механізмів реалізації прав і свобод суб'єктів медичних та фармацевтичних правовідносин в Україні.
8	Використання механізми охорони і захисту прав та свобод суб'єктів медичних та фармацевтичних правовідносин в Україні.
9	Здійснення окремих заходи із попередження і профілактики професійних правопорушень медичних та фармацевтичних працівників, у тому числі кримінальних правопорушень.
10	Виконання окремих правових дії в межах розгляду справ про адміністративні правопорушення щодо медичних чи фармацевтичних працівників.
11	Використання кримінальних процесуальні права на різних стадіях кримінального провадження.
12	Виконання окремих процесуальних правових дії під час судового розгляду цивільної справи.
13	Взаємодія з поліцією (органами внутрішніх справ) на підставі вимог чинного законодавства України.
14	Взаємодія з органами державного контролю на підставі вимог чинного законодавства України.
15	Забезпечення якості наукових досліджень у галузі охорони здоров'я та галузі біології.

Самостійна робота є невід'ємним елементом індивідуальної освітньої траєкторії здобувача під час вивчення даної навчальної дисципліни, який сприяє належному формуванню та розвиткові відповідних компетентностей здобувачів.

Може виконуватися здобувачами:

- як форма підготовки до семінарських та практичних занять із захистом її результатів під час даних аудиторних занять чи без такого захисту;
- як вид роботи у міжсесійний період для здобувачів заочної форми навчання,
- як спосіб відпрацювання пропущених занять та отриманих незадовільних оцінок;
- як засіб забезпечення освітніх прав здобувачів з інклюзією тощо.

Види завдань самостійної роботи визначаються викладачем та можуть варіюватися залежно від освітніх запитів та потреб здобувачів.

Основними, проте не вичерпними видами завдань самостійної роботи з даною навчальної дисципліни є такі:

- аналітичний огляд законодавчих джерел та/або практики їх реалізації (письмове виконання та/або виступ на занятті);
- укладання правових документів (скарг, заяв, пояснювальних записок, правових позицій тощо);
- аналіз судового рішення (письмове виконання та/або виступ на занятті);
- укладання тестових завдань з обґрунтуванням їх розв'язання;
- підготовка мультимедійної презентації на визначену тему;
- підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою без використання мультимедійних засобів супроводу;
- підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою з використанням мультимедійної презентації;
- участь у роботі в малій групі із подальшим захистом результатів такої роботи на занятті;
- відео-записи виконання індивідуальних та групових практичних вправ з реалізації в усній професійній комунікації правових приписів тощо.

Максимальна оцінка за успішно виконане завдання самостійної роботи становить 5 балів.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерій оцінювання
5	**Відмінний рівень.** Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
4	**Добрий рівень.** Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання завдання самостійної роботи допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.
3	**Достатній рівень.** Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи завдання самостійної роботи.
1-2	**Низький рівень.** Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаного завдання самостійної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань.

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та

оцінювання. Індивідуальне завдання з даної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання правовими засобами і способами.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни і є елементом навчально-методичного забезпечення дисципліни, може затверджуватися кафедрою та підлягає перегляду викладачем дисципліни кожного навчального року.

Максимальна оцінка за виконане індивідуальне завдання становить 10 балів.

Виконання індивідуальних завдань оцінюється викладачем з врахуванням повноти, самостійності, структурованості роботи, логічності та обґрунтованості висновків, використаних теоретичних підходів, наявності практичної компоненти роботи (емпіричних даних різного типу, практичних рекомендацій тощо), а також елементів фахової наукової та/або практичної творчості здобувача, зокрема, щодо використання мультимедійного забезпечення, пошуку та узагальнення інформації тощо.

Виконання індивідуального завдання з даної дисципліни не є обов'язковим для здобувачів, проте може використовуватися з метою більш поглибленого вивчення окремих тем, розширення фахового світогляду, здобуття додаткових елементів правових компетентностей.

Основними, проте не вичерпними видами індивідуальних завдань з даної дисципліни є такі:

- укладання та розв'язання (з обґрунтуванням) навчальних кейсів на підставі інформації з відкритих джерел, зокрема Єдиного державного реєстру судових рішень;
- підготовка тез доповіді та / або виступ на науково-практичній конференції, круглому столі, колоквіумі тощо;
- укладання відео-мультимедійної презентації з оглядом правових та/або етико-правових джерел.

Здобувач та викладач можуть погоджувати інші форми виконання завдань індивідуальної роботи.

Примірна тематика індивідуальних завдань

№ з/п	Примірні теми
1	Правовий статус лікаря в Україні: права, обов'язки та відповідальність.
2	Етичний кодекс фармацевта: міжнародні стандарти та їх адаптація в Україні.
3	Конфіденційність у роботі медичного працівника: правові та моральні аспекти.
4	Проблема подвійних відносин у медичній практиці та шляхи їх уникнення.
5	Деонтологічні засади діяльності медичного працівника у реабілітаційних закладах.
6	Правові аспекти ведення медичної документації та збереження даних клієнтів.
7	Професійна етика лікаря в роботі з ветеранами та членами їх родин.
8	Медична допомога особам у кризових станах: організаційно-правові та етичні обмеження
9	Правові аспекти етика взаємодії медичного працівника у міждисциплінарній команді.
10	Відповідальність лікаря за порушення професійної етики: дисциплінарні та юридичні наслідки.
11	Правове забезпечення дотримання прав пацієнтів у наковій медичній діяльності.
12	Правові аспекти поширення медичної інформації у електронних соціальних мережах та месенджерах.

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

Бали	Критерій оцінювання
9-10	**Відмінний рівень.** Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
7-8	**Добрий рівень.** Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання індивідуального завдання допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.
4-6	**Достатній рівень.** Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи індивідуальне завдання.
1-3	**Низький рівень.** Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаної індивідуальної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань, не володіє практичними вміннями та навичками.

ПЕРЕЛІК
ПРИМІРНИХ ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)
вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

1. Надайте загальноправову характеристику медичного права як комплексної галузі права.
2. Опишіть предмет і метод галузі медичного права.
3. Визначіть структуру та джерела галузі медичного права.
4. Проаналізуйте місце і роль медичного права у системі права України.
5. Охарактеризуйте медичне право як науку, його поняття, предмет.
6. Опишіть методологію медико-правових досліджень.
7. Наведіть сучасні підходи до праворозуміння як основу медико-правових знань.
8. Проаналізуйте генезу медико-правових знань в Україні.
9. Надайте загальноправову характеристику медичного права у зарубіжних країнах.
10. Опишіть поняття та основні напрямки медико-правових порівняльних досліджень.
11. Охарактеризуйте медичне право як навчальну дисципліну.
12. Наведіть актуальні проблеми розвитку медичного права в Україні.
13. Опишіть міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров`я.
14. Наведіть європейські регіональні стандарти у сфері охорони здоров`я.
15. Проаналізуйте конституційно-правові засади охорони здоров`я в Україні.
16. Здійсніть загальноправову характеристику законодавства України у сфері охорони здоров`я.
17. Охарактеризуйте підзаконні акти у сфері охорони здоров`я.
18. Надайте характеристику фармацевтичному праву та фармацевтичному законодавству: основні підходи до розуміння, будова, місце і роль у правовій системі України.

19. Наведіть систему джерел фармацевтичного законодавства України.

20. Опишіть правове забезпечення основних етапів життєвого циклу лікарських засобів.

21. Наведіть основні етапи гармонізації фармацевтичного законодавства з європейськими нормами.

22. Опишіть основи регулювання фармацевтичної діяльності в державах ЄС.

23. Охарактеризуйте правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації.

24. Вкажіть правові механізми ліцензування фармацевтичної діяльності.

25. Охарактеризуйте правове забезпечення стандартизації та сертифікації лікарських засобів.

26. Опишіть державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

27. Охарактеризуйте державний та громадський контроль у сфері обігу лікарських засобів.

28. Наведіть актуальні проблеми вдосконалення законодавства України у сфері охорони здоров`я.

29. Опишіть правове забезпечення наукової та науково-технічної діяльності в Україні.

30. Охарактеризуйте правові основи міжнародного співробітництва в галузі науки і техніки.

31. Опишіть поняття та види суб`єктів медичних правовідносин.

32. Наведіть визначення поняття та основні елементи правового статусу суб’єктів медичних та фармацевтичних правовідносин.

33. Охарактеризуйте види правового статусу суб’єктів медичних та фармацевтичних правовідносин.

34. Проаналізуйте поняття та основні елементи правового статусу пацієнта.

35. Охарактеризуйте права та обов’язки пацієнта.

36. Опишіть гарантії прав і свобод пацієнта.

37. Надайте загальноправову характеристику поняття та основні елементи правового статусу медичного та фармацевтичного працівника.

38. Розкрийте професійні права та обов’язки медичного та фармацевтичного працівника.

39. Наведіть гарантії професійні прав медичного та фармацевтичного працівника.

40. Опишіть правовий статус суб’єктів наукової діяльності в галузі охорони здоров’я: поняття, будова, види.

41. Наведіть права і обов’язки наукового керівника та дисертанта-здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

42. Охарактеризуйте правові механізми підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня докторів філософії в аспірантурі та поза аспірантурою.

43. Надайте характеристику: академічна мобільність, фондрейзинг та інші форми забезпечення якості дисертаційних досліджень.

44. Наведіть основні стадії порядку присудження та скасування рішення про присудження ступеня доктора філософії.

45. Опишіть актуальні проблеми оприлюднення результатів дисертаційного дослідження.

46. Охарактеризуйте сучасні наукометричні бази та наукометричні фахові видання.

47. Опишіть актуальні проблеми профілактики і подолання конфліктів у взаємодії наукового керівника та дисертанта-здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

48. Наведіть актуальні проблеми профілактики і подолання конфліктів у взаємодії наукового керівника та дисертанта-здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

49. Вкажіть проблеми медіації у закладах вищої освіти та наукових установах.

50. Наведіть актуальні проблеми юридичної відповідальності у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

51. Охарактеризуйте юридичну та інші види соціальної відповідальності у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

52. Розкрийте механізм забезпечення прав і свобод суб’єктів медичних правовідносин в Україні.

53. Охарактеризуйте механізм захисту прав і свобод суб’єктів медичних правовідносин в Україні.

54. Визначіть актуальні проблеми правового становища суб’єктів медичних та фармацевтичних правовідносин в Україні.

55. Наведіть визначення поняття та ознаки професійних правопорушень медичних та фармацевтичних працівників.

56. Проаналізуйте юридичний та фактичний склад професійних правопорушень медичних та фармацевтичних працівників.

57. Розкрийте види професійних правопорушень медичних та фармацевтичних працівників.

58. Наведіть загальноправову характеристику дисциплінарних проступків у галузі охорони здоров`я.

59. Здійсніть загальноправову характеристику адміністративних деліктів у галузі охорони здоров`я.

60. Опишіть поняття та види кримінальних правопорушень у галузі охорони здоров`я.

61. Проаналізуйте корупційні правопорушення: поняття, склад, види.

62. Надайте загальноправову характеристику юридичної відповідальності медичних та фармацевтичних працівників.

63. Вкажіть особливості дисциплінарної відповідальності медичних та фармацевтичних працівників.

64. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність медичних та фармацевтичних працівників.

65. Розкрийте кримінальну відповідальність медичних та фармацевтичних працівників.

66. Проаналузуйте цивільно-правову відповідальність у галузі охорони здоров`я.

67. Наведіть актуальні проблеми юридичної відповідальності медичних працівників та фармацевтичних за професійні правопорушення.

68. Вкажіть актуальні проблеми запобігання і профілактики корупційних діянь у галузі охорони здоров`я.

69. Опишіть правове регулювання управління системою охорони здоров`я.

70. Визначте особливості надання окремих видів медичної допомоги за законодавством України.

71. Охарактеризуйте правове забезпечення охорони дитинства в Україні.

72. Опишіть правове регулювання сімейної медицини в Україні.

73. Охарактеризуйте правове регулювання надання медичної допомоги внаслідок внутрішніх хвороб.

74. Проаналізуйте правове регулювання онкологічної допомоги в Україні.

75. Надайте характеристику акушерсько-гінекологічної допомоги за законодавством України.

76. Здйсніть аналіз правового регулювання репродуктивних технологій в Україні.

77. Вкажіть юридичні аспекти профілактики та лікування інфекційних хвороб.

78. Опишіть законодавче забезпечення донорства в Україні.

79. Проаналізуйте правове регулювання надання психіатричної допомоги в Україні.

80. Вкажіть особливості правового регулювання реанімаційної-анестезіологічної допомоги в Україні.

81. Охарактеризуйте правове регулювання стоматологічної допомоги в Україні.

82. Опишіть юридичну регламентацію імунологічної допомоги і клінічної лабораторної діагностики в Україні.

83. Проаналізуйте законодавче забезпечення санітарно-гігієнічної сфери.

84. Вкажіть правові аспекти експертної діяльності у сфері охорони здоров`я.

85. Визначіть актуальні питання правового регулювання основних видів медичної діяльності в Україні.

86. Визначіть актуальні питання правового регулювання основних видів фармацевтичної діяльності в Україні.

ПЕРЕЛІК
компетентностей відповідно до вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

№ п/п	Назва
	Загальнонаукові (філософські) компетентності:
1.	здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень;
2.	здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки;
3.	здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливлюють та запобігають проявам академічного плагіату.
	Загальнопрофесійні компетентності:
4.	здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою та з використанням актуальної медико-правової термінології.
	Дослідницькі компетентності:
5.	здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;
6.	здатність по самостійного проведення наукового та патентного пошуку з врахуванням вимог чинного законодавства України;
7.	здатність застосовувати окремі сучасні інформаційно-правові технології у науковій діяльності;
8.	здатність до управління науковими проектами, виходячи з вимог чинного законодавства України;
9.	здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в юридичних джерелах, розрізнення міжнародно-правових, європейських та національних правових джерел;
10.	здатність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів з огляду на чинне законодавство України;
11.	здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, враховуючи вимоги чинного законодавства.
	Аналітичні компетентності:
12.	здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства;
13.	здатність до формулювання ідей, концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування;
14.	здатність до включення нових висновків в існуючі знання.
	Мовні компетентності:
15.	здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологію, а також, за необхідності, медико-правовою термінологією.

	Комунікативні компетентності:
16.	здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною мовою та з використанням, за необхідності, правничої термінології;
17.	здатність ефективно використовувати окремі навички риторики, зокрема, влучно використовувати та демонструвати знання чинного законодавства;
18.	здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну (а також юридичну) лексику та методи.
	Особистісні компетентності:
19.	здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку;
20.	здатність працювати автономно;
21.	здатність бути критичним і самокритичним;
22.	здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання;
23.	здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	Етичні компетентності:
24.	здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
	Управлінські компетентності:
25.	здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРТИСТИКА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD),
який закінчив навчання з вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Кваліфікаційні вимоги:

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми очікується, що в результаті успішного навчання за програмою, поряд із іншими професійними навиками, здобувач ступеня доктора філософії повинен:

№ п/п	Назва	Знання	Уміння
Загальнонаукові (філософські) компетентності:			
1.	здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень;	+	+
2.	здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки;	+	+
3.	здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливлюють та запобігають проявам академічного плагіату.	+	+
Загальнопрофесійні компетентності:			
4.	здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою та з використанням актуальної медико-правової термінології.	+	+
Дослідницькі компетентності:			
5.	здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;	+	+
6.	здатність по самостійного проведення наукового та патентного пошуку з врахуванням вимог чинного законодавства України;	+	+
7.	здатність застосовувати окремі сучасні інформаційно-правові технології у науковій діяльності;	+	+
8.	здатність до управління науковими проектами, виходячи з вимог чинного законодавства України;	+	+
9.	здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в юридичних джерелах, розрізнення міжнародно-правових, європейських та національних правових джерел;	+	+
10.	здатність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів з огляду на чинне законодавство України.	+	+
11.	здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, враховуючи вимоги чинного законодавства.	+	+
Аналітичні компетентності:			
12.	здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень з врахуванням вимог чинного законодавства;	+	+
13.	здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій,	+	+

	присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування;		
14.	здатність до включення нових висновків в існуючі знання.	+	+
Мовні компетентності:			
15.	здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологію, а також, за необхідності, медико-правовою термінологією.	+	+
Комунікативні компетентності:			
16.	здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною мовою та з використанням, за необхідності, правничої термінології;	+	+
17.	здатність ефективно використовувати окремі навички риторики, зокрема, влучно використовувати та демонструвати знання чинного законодавства;	+	+
18.	здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну (а також юридичну) лексику та методи.	+	+
Особистісні компетентності:			
19.	здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку;	+	+
20.	здатність працювати автономно;	+	+
21.	здатність бути критичним і самокритичним;	+	+
22.	здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання;	+	+
23.	здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+
Етичні компетентності:			
24.	здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	+	+
Управлінські компетентності:			
25.	здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.	+	+

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ з вибіркової навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров'я та галузі біології» за спеціальностями: Е1 Біологія та біохімія, І1 Стоматологія, І2 Медицина, І3 Педіатрія, І6 Технології медичної діагностики та лікування, І8 Фармація, І9 Громадське здоров'я

Нормативним підґрунтям встановлення системи оцінювання результатів навчання здобувачів (аспірантів) з даної навчальної дисципліни є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Розподіл балів, з яких формується оцінка загального результату навчання здобувача (аспіранта) з навчальної дисципліни, відбувається між поточним контролем (120 балів) та підсумковим контролем (80 балів).

Оцінка загального результату навчання здобувача з навчальної дисципліни, що забезпечується кафедрою, включає оцінку результатів навчання з навчальної роботи (аудиторна робота та самостійна робота) та оцінку результатів навчання у формі підсумкового контролю (контрольні заходи). Вказане відповідає пропорції за 200-бальною шкалою.

Максимальний бал загального результату навчання здобувача з навчальної дисципліни складає 200 балів та визначається як сума максимального балу результатів навчання з навчальної роботи (120 балів) та сума максимального балу підсумкового контролю (80 балів).

Якщо сумарний загальний результат успішності здобувача (аспіранта) з навчальної дисципліни складає менше 111 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з аудиторної роботи (лекції, семінарські та практичні заняття) і самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на кожному семінарському і практичному занятті, а також однієї загальної оцінки результатів самостійної роботи з дисципліни та виставлення балів від 2 до 5 (табл. 1).

Таблиця 1

<table>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Аудиторна робота (поточне накопичення балів) та самостійна робота</td><td>Підсумковий контроль</td><td rowspan="2">Підсумкова кількість балів</td></tr>
<tr><td>Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Max 120 балів</td><td rowspan="2">Max 80 балів</td><td rowspan="2">Max 200 балів</td></tr>
<tr><td>Бали на семінарах та практичних заняттях</td><td>Бал за самостійну роботу</td></tr>
</table>

∑(5, 4…n)	*2-5*		

Важливо пам’ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись існуючими критеріями (табл. 2).

Таблиця 2

Бали	Критерій оцінювання
2	**Незадовільний рівень.** У здобувача відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповідати на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань, не володіє практичними вміннями та навичками.
3	**Достатній рівень.** Здобувач має базові знання з навчальної дисципліни. Формулює поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань, вмінь та навичок для вирішення практичних завдань.
4	**Добрий рівень.** Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямках впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти, інструктивно-методичні матеріали та наведенням прикладів. При відтворенні знань, вмінь та навичок застосовує продуктивний тип мислення.
5	**Відмінний рівень.** Здобувач має системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов’язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та

	європейському масивах відповідних предметних знань. Здатен обґрунтувати перспективи розвитку відповідних явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, нормативно-правових актів, інструктивно-методичних матеріалів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення, високий рівень опанування практичними вміннями та навичками. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінка результатів з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням балу за самостійну роботу протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт К1 (К1=120:5=24) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських, практичних заняттях та балу самостійної роботи з опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача, до якої додається, як правило, 1 чи 2 (за кількістю оцінок результатів самостійної роботи) з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5). При визначені середнього балу здобувача необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отриманні здобувачем не менше як на 75 % семінарських та практичних занять.

У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість, яку зобов’язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни, з яких не має відповідних балів.

Підсумковий контроль із навчальної дисципліни «Актуальні питання медичного та фармацевтичного права. Правове забезпечення досліджень в галузі охорони здоров’я та галузі біології», що забезпечуються кафедрою, передбачений у формі заліку.

Підсумковий контроль може складатися як письмово, так і усно за завданнями підсумкового контролю, які пропонуються здобувачу. Письмовий залік може передбачати як власноручне письмове виконання завдань здобувачем, так і використання електронних засобів контролю (наприклад, Гугл-форми із тестами, кейсами, есе та/або іншими видами завдань). Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 80 балів.

Оцінювання під час підсумкового контролю здійснюється шляхом визначення балу за кожне виконане завдання. Науково-педагогічний працівник має обґрунтувати виставлені бали, керуючись існуючими критеріями (табл. 2).

Оцінка з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за виконання кожного завдання підсумкового контролю помножене на коефіцієнт К2 (К2=80:5=16) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне завдання підсумкового контролю, поділених на кількість завдань з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача тощо використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками (табл. 3).

Таблиця 3

СУМА БАЛІВ		**ОЦІНКА ECTS**	**ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ**	**ПОЯСНЕННЯ**
100 балів	**200 балів**		**залік**	
90 - 100	170 - 200	**A**	Зараховано	відмінне виконання
82 - 89	155 - 169	**B**		вище середнього рівня
75 - 81	140 - 154	**C**		загалом хороша робота
68 - 74	125 - 139	**D**		непогано
61 - 67	111 - 124	**E**		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 - 110	**FX**	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 - 59	**F**		необхідне повторне вивчення дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 1996. № 30. Ст. 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
2. Кодекс законів по працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР.* 1971. № 50. Додаток до номеру. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР.* 1984. № 51. Ст. 1122. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12
7. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30 вересня 2020 р. № 931-IX (зі змінами і доповненнями). *Офіційний вісник України*. 2020. № 86. Ст. 2764. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-20#n249
8. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
9. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14
10. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII. *Відомості Верховної Ради України.* 2018. № 5. Ст. 31. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19
11. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5081-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 2013. № 30. Ст. 340. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17
12. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 2014. № 49. Ст. 2056. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18
13. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 28. Ст. 232. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19
14. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06 квітня 2000 р. № 1645-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14
15. Про лікарські засоби: Закон України від 04 квітня 1996 р. № 123/96-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 22. Ст. 86. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text
16. Про лікарські засоби: Закон України від 28 липня 2022 р. № 2469-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text

17. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

18. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12

19. Про подолання туберкульозу в Україні: Закон України від 14 липня 2023 р. № 3269-IX (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 87. Ст. 322. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3269-20#n194

20. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12 грудня 1991 р. № 1972-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 11. Ст. 152. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1972-12

21. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22 лютого .2000 р. № 1489-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 19. Ст. 143. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14

22. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06 вересня 2022 р. № 2573-IX (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 2023. № 26. Ст. 93. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#n840

23. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12

24. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу): Рішення Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002. *Офіційний вісник України*. 2002. № 23 Ст. 1132. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02/print

25. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: постанова Кабінету Міністрів України від від 12 січня 2022 р. № 44. *Офіційний вісник України*. 2022. № 11 Ст. 586. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text

26. Грін О.О. Медичне право в питаннях і відповідях. Загальна частина. . Кн. 1. 2023. 408 с.

27. Медичне право : підручник / С. О. Болдіжар та ін. ; за заг. ред. С. Б. Булеци, М. В. Менджул ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т. - Київ : Юрінком Інтер, 2024. 671 с.

28. Кисельова О. І. Деякі аспекти правового регулювання праці медичних працівників : навч. посіб. / О. І. Кисельова ; Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ ун-т, 2021. 304 с.

29. Сенюта І. Я. Джерела правового регулювання цивільних відносин у сфері надання медичної допомоги : монографія / Ірина Сенюта. Львів : Медицина і право, 2018. 414 с.

30. Сенюта І. Я. Цивільні правовідносини у сфері надання медичної допомоги в Україні: питання теорії і практики : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / Сенюта Ірина Ярославівна ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. Київ, 2018. 36 с.

31. Юрковська Л. Г., Краснов В. В., Убогов С. Г. Правові та етичні основи взаємодії провізорів та лікарів із суб'єктами громадського контролю за забезпеченням якості лікарських засобів на етапах їх реалізації і медичного застосування. *Фармацевтичний журнал.* 2019. Т. 74. № 5. С. 44-53. DOI: 10.32352/0367-3057.5.19.05

32. Kotvitska, A. A., Kubarieva I. V., Volkova, A. V., Boldar, G. E., & Cherkashyna, A. V. Визначення місця фармацевтичного права в сучасній системі права України. *Фармацевтичний часопис*, 2020. № 4. С. 89-97. https://doi.org/10.11603/2312-0967.2020.4.11542

33. Yurkovska Lidiia H., Krasnov Volodymyr V., Ubohov Serhii H. Quality Assurance of Medicines: The State and Trends of The European Union and Ukraine Legislation Development. (переклад назви: Забезпечення якості лікарських засобів: стан і тенденції розвитку законодавства Європейського Союзу та України). *Wiadomości Lekarskie,* Volume LXXIV, Issue 1, January 2021. P. 150-154. DOI : 10.36740/WLek202101129 (Scopus)/

34. Ubohov Serhii H., Soloviov Serhii O., Yurkovska Lidiia H., Todorova Violetta I. Modern Approaches to The Formation of Professional Competencies of Pharmacists on Issues of Medicines Quality Assurance. (переклад назви: Сучасні підходи до формування професійних компетентностей фармацевтів з питань забезпечення якості лікарських засобів). *Wiadomości Lekarskie.* Volume LXXIV, Issue 2, February 2021. P. 334-340. DOI : 10.36740/WLek202102130 (Scopus).

Ресурси Інтернет:

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: *веб-сайт*: URL: http://www.nbuv.gov.ua/
2. Національна Парламентська бібліотека України: *веб-сайт*: URL: http://www.nplu.org/
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: *веб-сайт*: URL: https://naqa.gov.ua/
4. Офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров`я: *веб-сайт*: URL: http://www.who.int/
5. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: *веб-сайт*: URL: http://mon.gov.ua/
6. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров`я України: *веб-сайт*: URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/
7. Офіційний веб-сайт Президента України: *веб-сайт*: URL: http://president.gov.ua
8. Офіційний портал Верховної Ради України: *веб-сайт*: URL: http://rada.gov.ua/
9. Офіційний сайт Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика: *веб-сайт*: URL: https://www.nuozu.edu.ua/#gsc.tab=0
10. Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: *веб-сайт*: URL: http://www.kmu.gov.ua/

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12

2. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34-35. Ст. 458. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. Ст. 88. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17

4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40, /40-42/. Ст. 492. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15

5. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 р. № 2811-IX (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 2023. № 57. Ст. 166. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text

6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17

7. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. № 3460-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17

8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17

9. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15

10. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 р. № 2297-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17

11. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. Ст. 379. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12

12. Про захист прав споживачів: Закон України від 10 червня 2023 р. № 3153-IX (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 78. Ст. 276. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text

13. Про звернення громадян: Закон України 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. URL: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80

14. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12

15. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19

16. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 1995. № 9. Ст. 56. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80

17. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України.* 2016. № 3. Ст. 25. URL: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19

18. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19

19. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18

20. Про Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80

21. Білан С. Ю. Адміністративно-правові засади забезпечення доступності медичної допомоги : дис. доктор філософії з права : 12.00.07 / Білан Станіслав Юрійович ; НДІ публ. права. Київ, 2025.

22. Богацька Н. С. Правове забезпечення торгівельної діяльності суб'єктів господарювання на фармацевтичному ринку : дис. доктор філософії з права : 12.00.04 / Богацька Наталія Станіславівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2021.

23. Ботякова В. В. Кримінально-правова характеристика діяння ненадання допомоги хворому медичним працівником : монографія / Вікторія Вікторівна Ботякова ; за заг. ред. д-ра

юрид. наук, проф., заслуж. працівника нар. освіти України В. К. Матвійчука; Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ : Ліра-К, 2021. 219 с.

24. Грін О. О. Основи фармацевтичного права в питаннях і відповідях : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / Олександр Грін. Ужгород : Сабов А. М., 2022. 240 с.

25. Єдиний медичний простір України: правовий вимір: монографія / Г. К. Авдєєва та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Г. Стеценка ; Нац. акад. прав. наук України та ін. Харків : Право, 2022. 670 с.

26. Жаховський В. О. Нормативно-правові та організаційні основи медичного забезпечення сил оборони на засадах єдиного медичного простору : монографія / Жаховський В. О., Лівінський В. Г. ; Н.-д. ін-т проблем військ. медицини Укр. військ.-мед. акад. Київ ; Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2023. 341 с.

27. Методичні рекомендації з використання інструменту ВООЗ для дослідження сприйняття ризиків, поведінки та дезінформації (WHO EUROPE'S BEHAVIOURAL INSIGHTS TOOL) / Краснов В. В., Гульчій О. П., Шевченко О. О., Юрковська Л. Г., Захарова Н. М., Волоха А. П. Київ: НУОЗ України імені П. Л. Шупика, 2025. 85 с.

28. Пашков В. М. Фармацевтичне право Німеччини : монографія / Віталій Пашков. Харків : Право, 2024. 326 с.

29. Петечел Н. М. Правове регулювання договору медичного страхування : монографія / Петечел Надія Михайлівна ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, Навч.-наук. юрид. ін-т. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2023. 232 с.

30. Сенюта І. Я. Цивільно-правова відповідальність у сфері надання медичної допомоги : метод. рек. для адвокатів. Нац. асоц. адвокатів України, Ком. мед. і фармацевт. права та біоетики, Рада адвокатів України. Харків : Фактор, 2018. 63 с.

31. Тарасевич Т. Ю. Реалізація соматичних прав людини в Україні та зарубіжних країнах: конституційно-правові засади : монографія / Т. Ю. Тарасевич ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Вінниця : Твори, 2024. 415 с.

32. Хміль І. Ю. Формування правової компетентності майбутніх лікарів у процесі навчання медичного права: теоретико-методичні засади / Хміль Ірина Юріївна ; за наук. ред. чл.-кор. НАМН України, д-ра мед. наук, проф. Науменка О. М. ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. Київ : Едельвейс, 2021. 309 с.

33. Фролова О. Г. Кримінально-правова охорона фармацевтичної діяльності в Україні: основні моделі, особливості їх забезпечення та реалізації [Текст] : монографія / О. Г. Фролова; ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом". Київ : Алерта, 2024. 574 с.

34. Убогов С. Г., Юрковська Л. Г. Ініціатива щодо впровадження Етичного кодексу пацієнтів в Україні. *Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи* : матер. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (23-24 квіт. 2020 р.. м. Харків) / ред.. кол.: А. А. Котвицька та ін. Х.: НФаУ, 2020. С. 265-267.

35. Шеремет Ю.С., Краснов В.В., Юрковська Л.Г. Можливості використання онлайн курсів та платформ в навчанні клінічних психологів. *Стратегії розвитку особистості здобувачів медичної освіти* : збірник наукових праць за матеріалами XXII Міжнародної наукової конференції імені засновника Київського медичного університету Валерія Володимировича Поканевича. м. Київ, 2024. С. 120-121.

36. Юрковська Л. Г. Особливості вітчизняного законодавства щодо забезпечення якості лікарських засобів на етапах їх реалізації та медичного застосування. *Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «YOUNG SCIENCE 2.0»* (м. Київ, 19 лютого 2020 року). Київ, НМАПО імені П. Л. Шупика, 2020. С. 87-89.

37. Юрковська Л. Г., Краснов В. В., Убогов С. Г. Окремі аспекти механізму гарантування права на якісні лікарські засоби. *Приватне право в сфері охорони здоров'я: виклики та перспективи. Київські правові читання*. Матеріали міжн. наук.-практ. конф. Київ, 17 вер. 2020 р. / Р. А. Майданик, К.В. Москаленко та ін.; відп. ред. Р. А. Майданик. Львів: ЛОБФ «Медецина і право», 2020. С. 259-264.

38. Юрковська Л. Г., Убогов С. Г., Краснов В. В. Концептуальні основи правових та етичних компетентностей щодо управління якістю в фармації. *Управління якістю в фармації* : матеріали XIV наук.-практ. конф., м. Харків, 22 трав. 2020 р. Х. : НФаУ, 2020. С. 199-201.

39. Юрковська Л. Г. Елементи захисту прав громадян України щодо якості лікарських засобів в контексті сучасних викликів та загроз. *Актуальні проблеми захисту національних інтересів України від загроз.* Тези науково-практичної конференції, 26 червня 2020 р. Київ, Інститут УДО України КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. С. 262-264.

40. Юрковська Л. Г. Новели фармацевтичного законодавства: європейський вектор розвитку. *Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів на сучасному етапі.* Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. 21 жовтня 2022 р. МОЗ України Київ, НУОЗ України імені П. Л. Шупика, 2022. С. 84-88.

41. Юрковська Л., Краснов В. Досвід формування правових та етичних компетентностей майбутніх психологів у НУОЗ України імені П. Л. Шупика. *YOUNG SCIENCE 6.0 – Конференція молодих вчених в медицині* : матеріали науково-практичної конференції. 15 травня 2025 року. МОЗ України, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.- Київ : НУОЗ України імені П. Л. Шупика, 2025. С. 97-102.

42. Юрковська Л.Г. Окремі аспекти позитивної соціальної відповідальності щодо забезпечення якості лікарських засобів на етапах їх реалізації та медичного застосування. *Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів в умовах реформування системи охорони здоров'я.* Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. 09 жовтня 2020 р. МОЗ України Київ, НМАПО імені П. Л. Шупика, 2020. С. 89-93.

43. Юрковська Л.Г. Стратегії розвитку правових компетентностей працівників сфери охорони здоров'я. *Стратегії розвитку особистості здобувачів медичної освіти* : збірник наукових праць за матеріалами XXII Міжнародної наукової конференції імені засновника Київського медичного університету Валерія Володимировича Поканевича. м. Київ, 2024. С. 121-122.

Ресурси Інтернет:

1. Веб-ресурс «Єдиний медичний простір»: *веб-сайт*: URL: http://inmeds.com.ua/
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка: *веб-сайт*: URL: http://www.library.univ.kiev.ua
3. Науково-практичний журнал «Медичне право»: *веб-сайт*: URL: http://medicallaw.org.ua/vidavnictvo/medychne-pravo/
4. Національна бібліотека Франції: *веб-сайт*: URL: http://www.bnf.fr/
5. Німецька електронна бібліотека: *веб-сайт*: URL: http://www.ddb.de/
6. Офіційний веб-портал «Судова влада України»: *веб-сайт*: URL: http://court.gov.ua/
7. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України: *веб-сайт*: URL: http://www.scourt.gov.ua/
8. Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини: *веб-сайт*: URL: http://www.echr.coe.int/
9. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України: *веб-сайт*: URL: http://www.ccu.gov.ua/uk/index
10. Офіційний веб-сайт Організації об'єднаних націй: *веб-сайт*: URL: http://www.un.org/
11. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету: *веб-сайт*: URL: http://library.law.yale.edu/